

ВНЕСОК ЕДУАРДА КЛАССОНА В РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОТЕХНІКИ

Авагян Г. В., Росик М. Р.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Відомо, що Роберт Едуардович Классон – автор проектів, будівельник та керівник найбільших електричних станцій Російської імперії, автор гідравлічного способу добування торфу. Його інженерна діяльність розпочалася наприкінці XIX століття. Він навчався у Петербурзькому технологічному інституті і ще тоді вирішив присвятити себе електротехніці. Можна згадати, що електротехніка у ті роки перебувала в зародковому стані. Відсутність джерел дешевої електричної енергії стримувала застосування електричного освітлення, електричних двигунів, транспорту.

Досить згадати, що роботи російських винахідників ламп накаливання – Лодигіна і Яблочкова отримали широке застосування у Європі та майже не використовувалися у Росії. Ставлення до винахідників ілюструє факт: Лодигін, який не знайшов необхідної фінансової та моральної підтримки на Батьківщині, поїхав у 1888 р. працювати до компанії Вестінгауза в США. Російська електротехніка наслідує іноземні зразки, вона відстає та її розвиток регулюється іноземним капіталом. Можна згадати, що концесію, створену на початку XX століття на трамвай у Курську, було розраховано до 1944 року!

На початку XX століття Р. Е. Классон починає справу свого життя – працює над створенням потужних електричних установок. Після роботи в Німеччині Классон починає працювати на охтинських порохових заводах і тут створює електричну станцію та лінію електропередачі для потреб заводу. Електростанція забезпечує освітлення та силове навантаження для робочих машин. У своєму проекті Классон дав також чітке формулювання з питання про те, як можна одночасно запитати від загальної мережі силове та освітлювальне навантаження.

Крім того, Классон одним з перших у Російській Імперії вирішив задачу захисного заземлення – з'єднання корпусу машин із землею. Це інженерне рішення і сьогодні набуло виняткового поширення в електротехніці та побуті.

Таким чином, проект та опис охтинської установки вирішували основні проблеми будівництва електричних силових установок та електрифікації заводів. Більшість вітчизняних інженерів та будівельників навчалися згодом на прикладі розробок Классона. За підготовку кадрів для нової галузі промисловості також треба подякувати Классону.

Згодом, за планом Классона було побудовано електричні станції у Москві, Петербурзі та торф'яну електростанцію під Москвою. Нема чого згадувати про організацію гідроторфу – одного з найпрогресивніших способів видобутку цього пального матеріалу.

Роберт Едуардович Классон був одним з головних авторів плану ГОЕЛРО – плану, який відсталу Російську імперію перетворив на країну, що займає друге місце у світі з виробництва електричної енергії, після США.